

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 103 (114)

Olsztyn, Niedziela 5 Maja 1946 r.

Rok II

Wojsko — chluba narodu

Jesteśmy w środku Tygodnia Ziemi Odzyskanych. Rozpoczęty uroczystościami w dn. 2 bm. zakończy się 9 bm. Dniem Zwycięstwa w rocznicę zakończenia wojny. Dzień Zwycięstwa będzie świętem nadewszystko odrodzonego Wojska Polskiego, które po raz pierwszy w naszych dziejach wzięło czynny udział w dołczeniu bestii germańskiej w jej własnym zbójckim gnieździe.

Nie było nic słuszniejszego, niż ustalenie Tygodnia Ziemi Odzyskanych tak, aby zakończył go Dzień Zwycięstwa. Bowiem Polska swój powrót po długich wiekach na prastare piastowskie ziemie polskie zawdzięcza dwóm czynnikom: nowej polityce narodowej, realizowanej wbrew matactwom sanacyjno-endeckiego b. „rządu“ londyńskiego przez PKWN i Rząd Tymczasowy, polityce, której wyrazem był sojusz z potężnym Związkiem Radzieckim, oraz odrodzeniu się na obszarach radzieckich Wojska Polskiego, które w braterstwie broni z Armią Czerwoną zapisało karty naszej historii swoim chlubnym, wspaniałym marszem bojowym od Lenino aż po Berlin.

W Tygodniu Ziemi Odzyskanych musimy jasno uzmysłowić sobie, że ziemie te powróciły do Macierzy nie za darmo, że zrosiliśmy je obficie własną serdeczną krwią polską, że bohaterskie walki, krwawe ofiary i ostateczne wspaniałe, wiekopomne zwycięstwo, wywalzone przed rokiem przez Wojsko Polskie i Armię Czerwoną, a przewyższające swoimi rozmiarami i znaczeniem ongiś odniezione pod Grunwaldem—to nie tylko realna podstawa naszego powrotu nad Bałtyk, Odrę i Nisę, ale ponadto tytuł do słusznej dumy narodowej: wyśliśmy w tej krwawej kuźni dziejów, gdzie wykuwała się przyszłość Polski.

Dzisiaj, zasiedlając i zagospodarowując Ziemię Odzyskaną i zespalaając ją na wieki z Macierzą — musimy otoczyć Wojsko Polskie szczególną miłością, troską i opieką, to młode nasze, bohaterskie Wojsko, krew z krwi i kość z kości ludu polskiego, Wojsko, które nie tylko wywalczyło nam możliwość obecnej pokojowej pracy twórczej, ale które tę pracę zabezpiecza, stojąc twardą stopą na straży Polski nad Bałtykiem, Odrą i Nisą.

Nie z ust, ale z serca niech brzmi na Ziemiach Odzyskanych jeden, potężny okrzyk: Wojsko Polskie niech żyje!

Wł. M.

Artysty radzieccy w Warszawie

Warszawa 5.5 (PAP) Do Warszawy przybył zespół artystów radzieckich z Moskwy, który da trzy przedstawienia w Teatrze Polskim. Ostatnie ma mieć charakter galowy.

Z ufnością patrzymy w przyszłość Przemówienie Prezydenta Bieruta w dniu 3 Maja

Warszawa, 5.5 (PAP). W 155 rocznicę Konstytucji 3-go Maja Prezydent Bierut wygłosił przemówienie przez radio, z którego podajemy wyjątki.

„Pomni doświadczeń minionych wieków, śmiało i zdecydowanie, tak samo jak walczyliśmy z okupantem, ruszyliśmy do walki o zbudowanie podwalin odrodzonej, postępowej, demokratycznej Polski.

Niewiele czasu upłynęło od chwili, gdy demokracja polska ujęła w ręce ster rządów, ale przemiany, jakich dokonaliśmy, godne są najlepszych tradycji walki naszego narodu o lepsze jutro, sprawiedliwsze stosunki społeczne.

Nie ma już dzisiaj w naszym kraju wielkiego obszarnictwa, dziedzica Targowicy, ziemia jest w rękach tego, który ją uprawia i który jej broni — w rękach chłopu polskiego,

Nie ma wielkich karteli i trustów, znacjonalizowane zostały podstawowe gałęzie przemysłu. W nowych warunkach rękami robotnika, chłopu i inteligenta pracującego, którzy po raz pierwszy są naprawdę gospodarzami kraju, dźwiga się z ruin nasza Ojczyzna.

W ciężkich warunkach podjął nasz naród dzieło odbudowy kraju. Brakowało i brakuje nam wielu rzeczy, które pomogłyby w usunięciu skutków wojny, rzeczy, które posiadają bogatsze od nas narody.

Ale nie zabrakło nam za to największego i najważniejszego skarbu, którego za żadną cenę nigdzie kupić nie można — nie zabrakło naszemu narodowi świętego zapału do pracy, tego nieśmiertelnego ognia, w którym spalają się trudności i przeciwności, a hartują na stal najlepsze — charaktery ludzkie.

Mamy przed sobą ogromne, rozpoczęte dopiero zadanie zagospodarowania Ziemi Zachodnich, mamy zagadnienie rozbudowy przemysłu, transportu, odbudowy i rozwinięcia szkolnictwa wszystkich szczebli, a najważniejsze — zalecenia okrutnych ran, zadanych przez wojnę krajowi, w pierwszym rządzie naszej Stolicy Warszawie.

Musimy w głosowaniu ludowym odpowiedzieć na trzy wielkiej wagi pytania, które obejmują zarówno ważny, konstytucyjny problem jedno — czy dwuizbowości naszego przyszłego parlamentu, jak i epokowe nasze zdobycze, wielkie reformy społeczne oraz przyłączenie prastarych ziem piastowskich.

Musimy przeprowadzić powszechne wybory do Sejmu, gdyż tego wymaga interes naszego narodu, który sił twórczych szuka w samym sobie. Wybory stać się muszą wielkim aktem twórczym, z którego naród nasz wyjdzie wzmocniony i jeszcze lepiej uzbrojony na dalsze trudy i walki o lepsze jutro.

Z ufnością patrzymy w przyszłość. Dzieło postępu, dzieło demokracji jest w Polsce ugruntowane. Żadna siła w Kraju ani zagranicą nie zdoła nas zawrócić z jedynej słusznej drogi, na którą wkroczyliśmy śladem twórców Konstytucji 3-go Maja — z drogi walki o sprawiedliwą, demokratyczną, szczęśliwą Polskę.

Rada Bezpieczeństwa we wtorek

Londyn, 5.5 (obsł. wł.) Według wiadomości nadeszłych z Teheranu ewakuacja wojsk radzieckich jest już na ukonczeniu.

Obserwatorzy spodziewają się, że ostatecznie oddziały radzieckie przekroczą granicę perską w dniu jutrzejszym.

W związku z tym Rada Bezpieczeństwa w New-Yorku ma się zebrać w najbliższy wtorek. Spodziewane jest sprawozdanie delegata perskiego i zakończenie sprawy perskiej.

Dzisiaj głosowanie ludowe we Francji Referendum w sprawie nowej konstytucji

Paryż, 5.5 (PAP). W dniu dzisiejszym od godz. 8 rano odbywa się referendum ludowe we Francji.

25 milionów Francuzów uprawnionych do głosowania ma odpowiedzieć na pytanie: «czy zgodzą się na konstytucję, która została opracowana przez Zgromadzenie Konstytucyjne».

Odpowiedź ma brzmieć «tak», albo «nie». Do głosowania uprawnieni są wszyscy obywatele, którzy ukończyli 21 lat życia. Ponadto głosować będzie

młodzież w wieku lat 18, która za zasługi w walce z najeźdźcą została wyróżniona odznaczeniami bojowymi.

W wypadku, gdyby referendum nie przyjęło projektu konstytucji, odbędzie się w dniu 2 czerwca wybór nowego Zgromadzenia Konstytucyjnego, które w ciągu 7 tygodni ma opracować inny projekt konstytucji.

Ogłoszenie wyniku referendum spodziewane jest w dniu jutrzejszym.

Granica włosko-jugosłowiańska

tematem dalszych obrad czterech ministrów

Londyn 5. 5. (Obsł. wł.) Wczoraj ministrowie spraw zagranicznych obradowali na posiedzeniu popołudniowym. Komunikatu nie wydano, ale, jak słychać, przedmiotem obrad były nadal przyszłe granice Włoch i Jugosławii.

Według krążących pogłosek ostatecznego porozumienia nie osiągnięto, przeto ministrowie dzisiaj spotkają się ponownie na posiedzeniu nieoficjalnym.

Przedstawiciel strony jugosłowiańskiej dr. Kardel oświadczył na konferencji prasowej, że projekt nowej granicy bez Triestu jest nie do przyjęcia przez Jugosławię

Niezadowolona jest również i strona włoska. Premier de Gasperi oświadczył, że proponowane granice mogą stać zarodkiem przyszłych nieporozumień.

Awantury uliczne

elementów reakcyjnych w dniu 3 Maja

Warszawa, 5.5 PAP donosi: Tegoroczny uroczysty obchód Święta Narodowego 3-go Maja, usiłowały elementy reakcyjne wykorzystać dla prowokacyjnych demonstracji antyrządowych.

Próby te jednak spełzyły na niczym dzięki postawie publiczności, która nie pozwoliła zakłócić uroczystego nastroju dnia. Jedynie w kilku miejscowościach udało się reakcyjnym studentom i grupom PSL. wywołać awantury uliczne.

W Krakowie grupa studentów, wykorzystując chwilę, gdy liczne tłumy

wychodziły z kościoła po uroczystym nabożeństwie, sformowała pochód, rzucając hasła przeciw rządowi i ustrojowi demokratycznemu. Gdy pochód zbliżył się do Rynku, z grupy demonstrantów padły strzały w kierunku siedziby Komitetu Wojewódzkiego PPR, przy czym ranione zostały dwie osoby.

Władze Bezpieczeństwa Publicznego i Milicji Obywatelskiej rozproszyły faszystowskich demonstrantów, aresztując najbardziej agresywnych awanturników.

Sprawy narodowościowe na plenum Wojewódzkiej Rady Narodowej

Pierwszą część ostatniego posiedzenia Wojewódzkiej Rady Narodowej, o czym już donosiliśmy pokrótce, wypełniła dyskusja nad wnioskiem prezesa ob. L. Dury, powołania Komisji Narodowościowej WRN w składzie 3 przedstawicieli ludności miejscowej, 5 rzeczników stroniectw politycznych i 1 przedstawiciela wojewody.

Komisja Narodowościowa

Zadaniem tej Komisji byłoby rozpracowanie i przyspieszenie biegu spraw, objętych terminem t. zw. repolonizacji. Jest to zagadnienie nader ważne również i ze stanowiska gospodarczego, a to z uwagi na skutki, jakie wywołują zachodzące coraz częściej wypadki przekazywania b. właścicielom ich gospodarstw, nadanych w toku akcji osiedleńczej ludności napływowej.

Należy zastanowić się nad pytaniem, czy w danym wypadku ma zwyciężyć sucha litera prawa, czy interes państwa. Czy nie byłoby słuszne przyjąć jako zasadę, że jeżeli osiedleńca zagospodarował już nadane mu gospodarstwo — to nie ruszać go z miejsca, a dawnemu właścicielowi przyznać inne równoważnościowe gospodarstwo, — zwłaszcza jeśli rodzina b. właściciela z braku rąk roboczych nie jest zdolna do samodzielnej pracy na roli.

Przerzucenie bowiem paru tysięcy repatriantów i przesiedleńców na nowe zagrody wywoła poważne skutki natury gospodarczej.

Złoty środek

Na tle powyższego zagadnienia wywiązała się dyskusja, w której wzięli udział ob. ob. radni Korolewicz — Wilamowski, Wach, Jeżewski i inni. W poszczególnych przemówieniach podnoszono, że istniejące w tej mierze ustawy i zarządzenia wykonawcze zasadniczo przesadzają sprawę na korzyść dawnych właścicieli i że zmiana tego stanu rzeczy może nastąpić jedynie odgórnie w drodze zmiany odnośnych zarządzeń i ustaw.

Wicewojewoda ob. ppłk. Koral stwierdza, że w kołach rządowych zwyciężyła tendencja mazurska. Prekluzyjny termin powrotu Mazurów i Warmiaków przesunięty został na r. 1947. W międzyczasie mogą przybyć inni miejscowi ludzie, co jeszcze bardziej skomplikuje sytuację. Trzeba liczyć się z ujemnymi skutkami natury społecznej i gospodarczej, jakie wywołać może w środowiskach osadniczych niepewność posiadania i znaleźć złoty środek. Nie można pozostawić takiego stanu rzeczy, aby osadnik aż do r. 1947 nie wiedział, czy pozostanie na swoim gospodarstwie.

O jedność narodowa

Przedstawiciel miejscowej ludności polskiej, ob. Malinowski, zaakcentował mocno polskość Warmiaków i Mazurów. Na terenie b. Prus Wschodnich mieszkało do niedawna 900 tys. Polaków, osiadłych zwarci w powiatach południowych. Tymczasem osiedlanie rozpoczęło właśnie od tych powiatów. Wielu miejscowych Polaków przebywa jeszcze poza krajem i chce wrócić. Musimy dążyć do tego, aby tę ludność odrodzić i przeobrazić duchowo.

Ob. Pietrzak, również Polak pochodzenia miejscowego, zastrzega się przeciwko posądzaniu Warmiaków i Mazurów o separatyzm. Separatyzm byłby zbrodnią! Trzeba nie zapominać o tym, że pierwszym na tej ziemi, który złożył świadczenia rzeczowe, jest Warmiak, a pierwszą w przedpłacie na pożyczkę odbudowy jest Mazurka. Chcemy, aby między ludnością miejscową, a napływową nie istniało żadnych różnic, a nie chcemy, aby odróżniano nas od innych rodaków.

Mówca pozytywnie ustosunkowuje się do wniosku ob. prezesa Dury, ale uważa, że same tylko komisyjne rozstrzygnięcia nie wystarczą. Ta akcja musi być pomyślana szerzej, a udział w niej winno wziąć całe społeczeństwo.

Komisja i Komitet

Ob. Kozarzewski bierze gorąco w obronę interesy ludności napływowej, zaniepokojonej obecnym stanem niepewności i stwierdza, że pozostałe

na miejscu rodziny warmiackie i mazurskie nie posiadają dostatecznej ilości rąk, zdolnych do pracy.

Nowy wicewojewoda ob. Remina stwierdza, że ostatnie zarządzenia władz centralnych idą zdecydowanie po linii uznania praw majątkowych miejscowej ludności polskiej.

W odpowiedzi ob. Smolenskiemu prezes Dura wyjaśnia, że Wojewódzki Komitet Narodowościowy wojewodzie jest ciałem opiniodawczym, a zatem może istnieć obok komisji, nie powodując dwutorowości w załatwianiu spraw, do których został powołany.

Po wyczerpaniu listy mówców wniosek prezesa Dury został przyjęty jednogłośnie z tym, że zainteresowane czynniki w ciągu 3 dni desygnują swoich przedstawicieli.

W pierwszej części posiedzenia przekazano Komisji Budżetowej wniosek ob. Wacha o wyasygnowanie organizacji młodzieżowym dotacji w wysokości 250.000 zł. na okres 3-y miesięczny. (El.)

(Dalszy ciąg sprawozdania w n-rze następnym)

Nowe czasy i nowe porządki

Przemówienie premiera Osóbki-Morawskiego w Katowicach

Na uroczystej akademii 1-szo majowej w Katowicach przemawiał w imieniu CK PPS premier Osóbka-Morawski, z którego przemówienia zamieszczamy szereg najcharakterystyczniejszych wyjątków.

— Polska odrodzona przeżywa duże trudności gospodarcze. Kraj został nie tylko doszczętnie obrabowany, ale i w dużym stopniu zburzony. W tych trudnych warunkach odbudowy przyszło nam realizować przebudowę społeczną, o którą lata całe walczyliśmy. Przebudowę tę prowadzimy jednocześnie z pracą przy odbudowie kraju.

Obok reformy rolnej, która raz na zawsze przekreśliła feudalizm i szlachectwo i uczyniła prawowitymi gospodarzami ziemi tych, co na niej pracują, wprowadziliśmy unarodowienie przemysłu, kopalń i banków. Ta ostatnia reforma uczyni gospodarzem robotnika i pracownika w swoim zakładzie pracy, podniesie pracę do właściwej godności, stworzy możliwość gospodarki celowej i planowej, podniesie produkcję i dochód społeczny naszego kraju, usunie bezrobocie i nędzę, która zawsze panowała wśród klasy pracującej. Rola związków zawodowych i rad zakładowych w życiu gospodarczym i społecznym naszego Państwa jest i będzie coraz większa.

Przyszłość naszego państwa ludowego wyobrażamy sobie zupełnie jasno. Będzie ono bez obszarników, bez wielkich kapitalistów i bez spekulantów, bezrobocia i nędzy, bez więzień i obozów dla ludzi pracy i demokratów, bez czarnej przyszłości na starość i w razie nieszczęśliwych wypadków przy pracy.

Bogactwa naszego kraju i praca naszego ludu stworzą warunki dla życia na odpowiednim poziomie dla wszystkich pracujących.

Wprowadzimy minimum zarobków, które by wystarczyło na uczciwe, godne człowiekowi cywilizowanego, życie, pełne ubezpieczenia na starość, chorobowe i od inwalidztwa, spr-

wiedliwe urlopy i wczasy, w zależności od warunków pracy, całkowicie bezpłatną oświatę i pełną opiekę nad matką, nad młodzieżą i dzieckiem.

Dążyć będziemy wraz z całym zorganizowanym światem pracy, aby ustrój, jaki budujemy, odpowiadał duchowi i dążeniom polskiego ludu. Aby nacechowany był wolnością i sprawiedliwością społeczną, aby przyniósł wszystkim dobrobyt i szczęście.

Rewolucja polska, choć łagodna i bezkrwawa, wyrwała już swoje niezatarte piętno na życiu naszego kraju i naszego narodu i zapuściła głęboko swoje korzenie w glebę polską. Stare, spróchniałe drzewa przewrócił wichur wojny i nie ma takiej siły, która by mogła przywrócić ich życiu.

Przyszły nowe czasy, nowe porządki i nowi ludzie, budujący nową, silną, szczęśliwą i wolną Polskę Ludową.

Pomoz odbudowac kraj
s u b s k r y b u j a c P P O K

Pozyczka kanadyjska na zakup towarow dla Polski

Posel polski w Kanadzie, dr. Fiderkiewicz, udzielił wywiadu przedstawicielowi „New York Times” oraz dziennikarzom kanadyjskim.

Posel Fiderkiewicz wyrazil nadzieje, ze uda mu sie uzyskac pozyczke kanadyjska, ktora by umozliwila Polsce zakup towarow w Kanadzie.

Przegląd prasy

Prawdziwe oblicze

Wychodzące w Ameryce pismo „Nowy Swiat” zamieszcza artykuł czołowego lidera sanacji polskiej płk. Matuszewskiego, który ubolewa z powodu udzielenia Polsce pożyczki amerykańskiej.

„Głos Ludu” rozprawia się z polemiką pana pułkownika:

„Umowa o pożyczce przewiduje, jak wiadomo, udzielenie nam kredytu w wysokości 40 milionów dolarów na zakup w Stanach Zjednoczonych lokomotyw i wagonów kolejowych oraz kredytu w wysokości 50 milionów dolarów na zakup towarów z amerykańskich nadwyżek wojskowych. P. Matuszewski nie może tego oczywiście przeboleć. Dlatego w swym piśmie „Nowy Swiat” zaopatruje wiadomość o pożyczce tytułem: „Nowa fala niepojętych kompromisów”. P. Matuszewski, wbrew wodzirej emigracyjnej reakcji, wołałby, aby Amerykanie byli bezkompromisowi, aby nie udzielili Polsce ani grosza kredytu.

„Nie mamy w tej chwili najmniejszych danych do przypuszczeń — pisze „Nowy Swiat” — że prezydent Truman, sekretarz stanu Byrnes lub dyrektor „Import and Export Bank” postawili jakiegokolwiek warunki przed udzieleniem reżimowi warszawskiemu omawianych kredytów... Tymczasowy rząd polski wzmacni się. Z chwilą przyznania mu praw i korzyści stałego rządu przestaje on być tymczasowym”.

Wszystko jest jasne. P. Matuszewski skamlał w przedpokoju dyrektora „Import and Export Bank” i u innych decydujących czynników amerykańskich, ażeby jeśli się już daje Polsce pożyczkę — to za cenę ustępstw politycznych z naszej strony, za cenę rezygnacji z demokracji ludowej. To się nie udało: pożyczkę dostaliśmy naszej suwerenności państwowej i niczym nie uszczuplamy. Stąd wściekłość p. Matuszewskiego».

Churchill — agitator światowej reakcji

London, 5.5. (obsł. wł.) Były premier brytyjski Winston Churchill oczekiwany jest w pierwszej połowie maja w Holandii, Churchill ma otrzymać dyplom honorowy jednego z uniwersytetów, poza tym zaś wygłosi przemówienie.

Zwiedzi również szereg miejsc miennych z czasów wojny, m. in. Amsterdam i Rotterdam.

Uszkodzenie linii elektrycznej (strzelanie do izolatorów i przewodów)

JEST SABOTAZEM!

Winni tych uszkodzeń beda karani przez Sady Dorazne.

(512-1)

Zjednoczenie Energetyczne Okregu Mazurskiego.

Nadszedł moment zwycięstwa idei

ktorej zapowiedz zawierala Konstytucja 3 Maja
Przemowienie Prezesa WRN ob. L. Dury na Akademii 3-ciomajowej

Repatrianci jada

Do Morąga został skierowany transport z N. Wilejki (Nr 18) w składzie 43 wagonów.

Przyjechało 352 osoby, przywożąc 31 koni, 54 krowy, 15 owiec i 38 świń. Sygnalizowane jest przybycie transportu Nr 82 z Wilna w składzie 50 wagonów. Przyjeżdża 800 osób.

Poezja wojenna

W programie najbliższej środy literackiej w lokalu Tow. Muzycznego przy ul. Nowowiejskiego 10 odbędzie się wieczór wojennej poezji polskiej z okazji Dnia Zwycięstwa.

Wykonawcami będą Hanka Kassube i Adam Berwald. Początek o godz. 20.

Uprawiamy ogródki działkowe

Od dnia 1 bm. Tow. Ogródków Działkowych wydaje działkowcom na kredyt 10 gatunków nasion waznych w ilości wystarczającej na zasianie działki.

Posiadacze ogródków działkowych, którzy dotąd nie zajęli się ich uprawą, mogą być narażeni na odebranie działek.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

o godz. 17 komedia „Jan“.

o godz. 20 „Wesele“.

Poniedziałek, o godz. 20 „Wesele“.

Olsztyn w rocznice Konstytucji 3 Maja

przybrał odświętną, poważną szatę

W dniu święta 3 Maja Olsztyn przybrał odświętną, poważną szatę. Już od wczesnego rana pojedynczo i grupami zdążyli obywatele miasta do kościoła katedralnego św. Jakuba, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo trzeciomajowe w szczerze wypełnionej świątyni.

Mszę św. celebrował ks. administrator apostolski dr. T. Bensch. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. kanclerz dr. St. Kobylecki.

Uroczysta Akademia

O godz. 11-ej w auli Gimnazjum Męskiego przy ul. Mickiewicza odbyła się uroczysta Akademia 3-ciomajowa, którą otworzył wiceprezydent miasta ob. Kruczynski.

Na akademii obecni byli: wojewoda dr. Z. Robel, prezes WRN ob. L. Dura, przedstawiciele organizacji społecznych, politycznych i młodzieżowych, wojska, duchowienstwa, nauczycielstwa, oraz licznie zgromadzone społeczeństwo.

Przemówienie programowe wygłosił prezes WRN ob. L. Dura (zamieszczamy je oddzielnie).

Następnie w imieniu bloku stronnictw demokratycznych przemówił ob. J. Smolenski. Mówca m. inn. powiedział:

— Merytorycznie reformy Konstytucji 3 Maja nie zadawałają ani nas, ani nawet nie mogły zadowolić współczesnych, boć przecież zapomniały o podstawowej warstwie narodu — chłopstwie. Nie umniejsza to jednak w niczym wielkości Konstytucji, jako pierwszego od lat zwycięstwa myśli państwowej nad war-

Powiew francuskiej rewolucji dosięgnął Polski. Hasła: wolność, równość i braterstwo poruszyły umysły polskich jakobinów.

Polska magnaterii, Polska liberum veto — znalazła w sobie dość siły, ażeby dla ratowania niezawisłości skupić garstkę patriotów, która wielkim wysiłkiem twórczej woli zmusiła nawet króla do akceptowania głębokich reform politycznych i społecznych, zawartych w Konstytucji 3-cio majowej, co naówczas było aktem rewolucji.

Dlatego też rocznica Konstytucji 3 Maja jest świętem demokracji, świętem, które znajduje oddźwięk w sercach polskich jakobinów i polskich rewolucjonistów. Owcześnie zacofanie szlacheckie, ówczesna Polska, otoczona zewsząd niemniej zacofanymi sąsiadami, pierwsza rzuciła w tej części Europy hasła przemian, hasła rewolucji francuskiej, podjęła przodującą rolę w przebudowie ustroju feudalnego.

I — jak zwykle, jak od wieków, prąd patriotyzmu polskiego zetknął się z przeciwnym prądem zacofania. Wedle recepty, która jest ustalona przez wsteczność od niepamiętnych czasów, król, który przyłączył się do wielkiego aktu Konstytucji 3 Maja, stanął z kolei na czele Targowicy.

Walka pomiędzy patriotami, chcącymi budować polską rzeczywistość w oparciu o hasła wolności, równości i braterstwa przeciwko zjednoczonemu

światowemu wsteczniactwu — trwa do dzisiaj, ale wówczas właśnie został rzucony posiew demokracji, posiew rewolucji, który trwa w narodzie w okresie najcięższych zmagania o wyzwolecie.

Ruch demokracji w Polsce pogłębiał swoją ideologię, rozbudowywał ją, dostosowywał do potrzeb rozwoju gospodarczego narodu, ale — rozszerzając swoje podstawy ideologiczne, czerpał swe siły właśnie z tej mocy, która w narodzie wytworzyła hasła Konstytucji 3 Maja.

Demokracja polska bowiem w następstwie historycznych przemian, pierwsza wypisała na sztandarze walki: za naszą i waszą wolność! Od tej historycznej daty, nigdzie, gdziekolwiek wręcz walka o wolność, nie braknie Polaków.

Hasło: Za naszą i waszą wolność dopiero ostatnio przeszło w ręce naszego sąsiada, gdyż jest ono podstawą zjednoczonego wysiłku ludów.

Z tym hasłem na sztandarach wypisanym Armia Czerwona i Wojsko Polskie rozgromiło hydrę germanizmu, wokół którego skupiła się cała światowa reakcja.

Walka pomiędzy postępem, a zacofaniem trwała przez ciąg historii Polski stale. Nić tej walki rozwija się od dnia Konstytucji 3 Maja do dnia ostatecznego zwycięstwa demokracji w Polsce — do dnia ogłoszenia Manifestu lipcowego PKWN.

Do tego momentu w walce tej, zwyciężało zacofanie, warcholstwo i obrona przywilejów.

Te ciemne siły w narodzie nie przyjmowały na siebie odpowiedzialności za losy Państwa, odpowiedzialność ta od wieków ciążyła na masach pracujących, a klasa rządząca zawsze chroniła się za odpowiedzialnością „wobec Boga i historii“, jak brzmi sanacyjna konstytucja kwietniowa. Targowica związana w 1792 r. trwała bez przerwy aż do września 1939 roku, trwa nadal! Każdy ruch wolnościowy w Polsce spotykał się z oporem zjednoczonych sił wstecznych,

Ci, co poprzez Brześć, Berezę,

Łraków, krwawo tłumione strajki chłopskie doprowadzili Polskę do katastrofy wrześniowej, chroniąc się przed gniewem narodu w cieniu odpowiedzialności wobec „Boga i historii“, niczym nie różnią się od Brannickich, Kossakowskich i Massalskich.

Demokracja polska wydosłanie jednak tych targowiczów XX wieku z cienia odpowiedzialności wobec „Boga i honoru“ i postawi przed zwykłym ludzkim trybunałem, przed zwykłym sądem przysięgłych.

Ogniwa walk wolnościowych, walka „za naszą i waszą wolność“, walki mas chłopskich i proletariatu o wyzwolecie człowieka, wprowadzenie sprawiedliwości społecznej, byłyby niespełne, byłyby słabsze, gdyby nie miały za sobą Konstytucji 3 Maja, insurekcji Kościuszkowskiej, manifestu Polanieckiego powstania 63 roku i walk proletariatu.

Aby nie powiedziano, iż wszystko zapomnieli i niczego się nie nauczyli, z przebiegu walk, demokracja polska wyciągnąć musi nieustępliwe wnioski: Wszyscy ci, którzy grzeszyli przeciwko ludowi, muszą być pociągnięci do odpowiedzialności.

Zjednoczona, silna demokracja, nie może wypuścić władzy z rąk.

Nadszedł moment zwycięstwa idei, której zapowiedz, co prawda słabą i nie wyraźną, zawierała Konstytucja 3 Maja.

Chłop, robotnik i inteligent pracujący, z poczuciem pełnej odpowiedzialności za losy Państwa, ujęli władzę w swoje ręce i nie ma takiej siły ludzkiej, która by mogła wytrącić władzę tą z rąk chłopca i robotnika.

Nauczeni doświadczeniem historycznym, wiemy, że na każdym kroku czyha zdrada przedstawicieli ustępującego świata.

Mając w pamięci historię walk, rozpoczętą ogłoszeniem Konstytucji 3 Maja, a zakończoną manifestem PKWN musimy sobie powiedzieć, że zwycięstwo postępu, zwycięstwo odpowiedzialności za losy Narodu, jest ostateczne. — Tak nam dopomóż Bóg!

Przed Dniem Zwycięstwa

Jak obchodzić będziemy dzień 9 maja

W dniu 9 maja obchodzić będziemy pierwszą rocznicę zakończenia wojny, jako Dzień Zwycięstwa. Ze względu na specjalny charakter tej uroczystości na Ziemiach Odzyskanych, które właśnie w wyniku zwycięskiego zakończenia działań wojennych powróciły do Macierzy — dzień 9 maja będzie w Olsztynie szczególnie uroczysto obchodzony.

Jak wynika z pierwszego posiedzenia Komitetu Organizacyjnego pod przewodnictwem nacz. prof. Dębskiego oficjalne uroczystości zostaną poprzedzone szeroko zakrojoną akcją propagandowo - odczytową, przeprowadzoną staraniem organizacji młodzieżowych, społecznych i partii politycznych na terenie fabryk, szkół, instytucji i urzędów

Ramowy program obchodu, o szczegółach którego podamy oddzielnie w swoim czasie, obejmuje w dniu 8 maja uroczystą akademię w Teatrze im. St. Jaracza oraz capstrzyk wieczorny przy udziale oddziałów woj-

skowych, MO i pocztów sztandarowych organizacji.

W dniu 9 bm. na placu koszarowym 15 DP. zostanie odprawiona msza polowa, po której w Alejach Niepodległości odbędzie się defilada wojskowa. Po zakończeniu defilady oddziały wojskowe przemarszerują ulicami miasta na pl. Wolności, gdzie nastąpi rozwiązanie pochodu, w którym wezmą udział w zwartych szeregach wszystkie związki, organizacje i partie.

W dniu tym przewiduje się zbiórke publiczną na pomnik Nieznanego Żołnierza. Na ten cel przeznaczony będzie również dochód z wielkiej zabawy ludowej, która odbędzie się 9 bm. wieczorem w parku miejskim przy Al. Wojska Polskiego.

Komitet Organizacyjny apeluje do mieszkańców miasta, by godnie uczcili Dzień Zwycięstwa, dekorując i przyozdabiając domy, balkony i okna zielenią, kwiatami i barwami narodowymi.

Warszawa była lepsza

Reprezentacja Olsztyna przegrywa 2:3 (2:3)

W sporcie piłkarskim nie będziemy na szarym koncu

W piątek, na Stadionie Leśnym został rozegrany międzymiastowy mecz piłkarski Warszawa — Olsztyn, zakończony nieznacznie ale zasłużonym zwycięstwem stolicy w stosunku 3:2 (3:2).

W drużynie warszawskiej wystąpili: Ketz; Pruski, Długoborski; Maciński, Stolarczyk, Chybowski; Ochmański, Szularz, Giedrewicz. Walasek, Lewandowski.

Barw Olsztyna bronili: Tatariewicz; Białowas, Morus; Andrzejczak, Szydlik, Prusik; Chrzanowski, Siwek, Radwan, Gniadek, Narowski.

Sędziował poprawnie Gajęcki. Widzów zebrało się około 2 tys.

Po owacyjnym powitaniu obu reprezentacji przez publiczność i wręczeniu kwiatów gościom, drużyna warszawska rozpoczęła grę, narzucając ostre tempo i zmuszając niepewnych początkowo olsztyńskich do defensywy.

Lekka przewaga Warszawy przy doskonałej grze obu strzydeł ataku przynosi drużynie stołecznej prowadzenie ze strzału Szularza już w 7 minucie.

Powoli Olsztyn odzyskuje równowagę i przechodzi do głosu, przy czym wyróżnić należy trójkę pomocy, jakkolwiek Szydlik był wyraźnie niedysponowany.

Gra toczy się ze zmiennym szczęściem i w żywym tempie i dopiero przebieg Warszawy przez linię obrony Olsztyna podnosi wynik do 2:0. Tatariewicz pozostawiony sam na sam z przeciwnikiem powinien był ryzykować wybieg. Strzelcem drugiej bramki był również Szularz.

Zaznacza się znowu przewaga gości, Olsztyn jednak nie daje za wygraną i po ładnej kombinacji Chrzanowski—Siwek—Gniadek, ten ostatni przytomnie strzela — jest 2:1.

Gra wciąż żywa i ostra. Drużyna warszawska, lepsza technicznie, przeprowadza szereg niebezpiecznych ataków, które rozbijają się jednak na ambitnie grającej pomocy i obronie Olsztyna. Tatariewicz kilkakrotnie wyjaśnia groźne sytuacje. Dopiero doskonały Ochmański z pięknego strzału uzyskuje trzecią bramkę dla swych barw.

Tuż przed przerwą w zamieszaniu przedbrankowym na polu Warszawy Gniadek dobija piłkę i ustala wynik dnia. Ketz wprawdzie łapie, ale poza linią bramkową. Jest 3:2.

Po przerwie, w zamieszaniu przedbrankowym na polu Warszawy Gniadek dobija piłkę i ustala wynik dnia. Ketz wprawdzie łapie, ale poza linią bramkową. Jest 3:2.

Mimo obustronnych wysiłków wynik meczu nie ulega zmianie do końca.

W reprezentacji Olsztyna najlepiej wypadły formacje tylne; atak nie zadowolili, dotyczy to zwłaszcza lewej strony. Obaj boczni pomocnicy na wysokości zadania, Tatariewicz, poza jedną bramką, co do której mielibyśmy pewne zastrzeżenia, bez zarzutu.

Z Warszawy wyróżnić należy obronę i obu skrzydłowych, z których lewy był doskonały.

Publiczność zdała egzamin pierwszorzędnie. Z przyjemnością stwierdzić wypada, że krzepnie już lokalny

patriotyzm, nie mający jednak w wspólnego z fanatycznym zaślepieniem sportowym.

Pierwsze międzymiastowe spotkanie przyniosło nam porażkę. Wola walki, ambicja i zapał naszych zawodników wskazują jednak, że w sporcie polskim nie będziemy na szarym koncu. (g)

Dzisiaj o mistrzostwo A-klasy grają: na Stadionie Leśnym, o godz. 15, Zryw—KKS (Ol.) i na boisku WOPU Granica—Pocisk.

Wojska Bezpieczeństwa na PPOK

W wyniku akcji subskrypcyjnej Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju jednostki WBW okr. Mazurskiego złożyły dotychczas 54,095 zł. Udział w subskrypcji PPOK wzięły całe składy osobowe oddziałów WBW. Akcja nie została jeszcze zakończona.

PODZIEKOWANIE

Dnia 28.IV.46 r. zmarł w szpitalu mąż mój, zdemobilizowany sierżant W.P., Jan Niedzielski.

Będąc w ciężkich warunkach materialnych, zwróciłam się do Dowódcy W.B.W. okr. Mazurskiego o udzielenie pomocy materialnej.

Dowódca W.B.W. okr. Mazurskiego i Jego Zastępca d/s. pol.-wych. okazali mi jak najdalej idącą pomoc w urządzeniu pogrzebu.

Tą drogą składam Dowódctwu W.B.W. okr. Mazurskiego serdeczne „Bóg zapłać“ za pomoc materialną i urządzenie pogrzebu.

Salomea Niedzielska
Olsztyn, Grabowskiego 8

Główny Urząd Pomiarów w Kraju przystępuje do przeprowadzenia prac technicznych, związanych z ustaleniem i pomiarem granicy wschodniej Państwa, w związku z czym niezwłocznie zaangażuje: 1) mierniczych przysięgłych, 2) inżynierów mierniczych, 3) mierniczych, 4) techników mierniczych.

Uposażenie w zależności od przygotowania fachowego w/g grupy VI, VII, VIII, IX oraz dodatek graniczny 10.000 — 8.000 zł. pozatym pełne wyżywienie w terenie, normalne deputaty dla pracowników i ich rodzin, upoważnienie do otrzymania kart żywnościowych I kategorii i ewentualnie przydział 1 kategorii. Pracę potrwać około 7-miu miesięcy.

Zgłaszający się kandydaci przedłożą swoje podania do Wojewódzkiego Wydziału Pomiarów w Olsztynie, pokój 16a, z dołączeniem życiorysu w 2-ch egzemplarzach oraz dwie fotografie, z powołaniem się na posiadane dokumenty osobiste.

Sprawa jest bardzo pilna. 633

OGŁOSZENIE

Powołując się na ogłoszenie w gazecie: „Życie Warszawy“ Nr. 115 z dnia 27 kwietnia 1946 r. dotyczącego wstrzymania przydziału soków owocowych UNRRA, które brzmi: „Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Apropowizacji i Handlu podaje do wiadomości, iż soki owocowe z przydziałów UNRRA, wydawane na kartki dziecinne, zostały wstrzymane aż do odwołania na skutek badań, które wykazały ich szkodliwość dla zdrowia. Uprzednia wiadomość Ministerstwa Apropowizacji i Handlu, umieszczona w prasie z dnia 13 bm. zezwalająca na spożywanie soków, zostaje niniejszym sprostowana. Wojewódzki Wydział Apropowizacji i Handlu w Olsztynie wstrzymuje wydawanie soków owocowych aż do odwołania.

Naczelnik Wydziału
Emela Bronisław

630

WARMIACY I MAZURZY!

Wszelkie informacje i porady udziela Okręgowy Komitet Narodowościowy w Olsztynie, przy ulicy Kościuszki Nr. 43

SLUCHAMY RADIA

WARSZAWA i na fali 395'8 mtr.

Niedziela 5 bm. 6.57 sygnał czasu i pieśń, 7.05 muzyka lekka, 7.30 muzyka lekka, 8.00 dziennik, 8.25 audycja muzyczna, 9.00 nabożeństwo z Gniezna, 12.06 poranek symfoniczny, 14.00 audycja dla świetlic wiejskich, 14.40 „Zbyszko z Bogdanca”, 15.30 Polska Kapela Ludowa, 16.00 audycja dla dzieci, 16.20 audycja dla młodzieży, 17.00 podwieczorek przy mikrofonie, 18.30 tygodnik dźwiękowy, 18.45 „Podróż po świecie”, 19.05 „Uśmiech i piosenka”, 19.30 dziennik, 20.00 „Mozaika muzyczna”, 20.50 10 minut poezji, 21.00 audycja dla Polaków zagr. 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 audycja rozrywkowa, 22.15 orkiestra taneczna, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.25 program na jutro, 23.35 skrzynka poszukiwania, 23.55 Hymn.

Zakłady Przemysłowe

Oddział w Olsztynie

ul. Artyleryjska L. 2.

poszukują

solidnego szofera - mechanika.

„WEO”

PIONIER Olsztyn 1-go Maja 6. Losy loteryjne do 1-ej klasy już nadeszły. Zamiejscowym wysyłamy za zaliczeniem pocztowym.

PIONIER otrzymaliśmy transport książek i samouczków angielskich. Przyjmujemy zamówienia na wszelkie książki angielskie według katalogów, 629-3

OGŁOSZENIA

DROBNE

„RYBAK” sieci — haczyki — sznury — buty gumowe. — Poczta — Gdynia, Świętojańska 47. 568-3

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną wydaną przez deleg. PUR w Juraciszkach wojew. Mołodeczno oraz kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Olsztyn na nazwisko Piotrowicz Franciszek urodz. 27. 4. 27 r. w Samorodnikach pow. Juraciszki. 619-2

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód osobisty wydany w Warszawie w 1944 r. oraz kartę rejestracyjną wydaną przez RKU w Węgrowie na nazwisko Kamiński Wacław Edward urodz. 3. 1. 1920 r. w Warszawie 620

Woczyńska Brygida poszukuje syna Franciszka Bruczyńskiego urodz. w Oszmianie 8. 10. 1917 r. ostatnio przebywał w Stalagu II. E. Wszelkie wiadomości proszę kierować Olsztyn Aleja Niepodległości 61 m. 9. 621

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Olsztyn na nazwisko Kowalewski Tadeusz urodz. 14. 7. 1925 w Grochowalsku pow. Lipno. 622-2

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną wydaną przez PUR w Wilnie na nazwisko Rynkiewicz Jan urodz. 20. 4. 1918 w Wilnie 623

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego wydane przez starostwo w Olsztynie na nazwisko Zagórny Józef zamieszkały w Ubsztychu pow. Olsztyn. 624

UNIEWAZNIAM skradzioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Włocławek na nazwisko Kopczyński Jan urodz. 15. 5. 21 r. w Lipnie woj. pomorskie. 625-2

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego wydane przez gminę Szombark na nazwisko Błażejewska Maria, ur. 12. 8. 1907 r. w Nowym Szębarku. 626

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Ciechanów na nazwisko Skalski Wacław ur. 1913 r. w Bobino pow. Maków 627-2

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski

Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13.

Administracja czynna w godz. 10 — 14.

Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spółem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi